

Корнієнко В.Р.

здобувач,

Харківська державна академія культури

СПЕЦИФІКА ТА МАНЕРА ВИКОНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПІСЕНЬ НА СЦЕНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

У даний час питання тяжіння музичної культура України до її першоджерел постає як дуже актуальне і включає в себе складні процеси взаємодії народних і професійних зразків музичної творчості.

Метою даного дослідження є виявлення і аналіз природи пісенного фольклору як основи сучасного виконавства, що займає особливе місце в музичній культурі України.

Пісенний фольклор містить в собі потужний креативний потенціал, що підвищує його адаптаційні можливості до сучасних умов сприйняття народної пісні, і створює фундамент для розвитку і модернізації нових форм музичної культури. Постійна взаємодія традиційного та інноваційного є умовою еволюції фольклору. В пісенному фольклорі проявляються національні традиції, формуючи в людях почуття духовної близькості, приналежності до своїх національних коренів.

Пісенна традиція живе в сучасному суспільстві, розвивається і підлягає вивченню як складова частина народної культури. У сучасній виконавській музичній культурі особливе місце займає інтерпретація пісенного фольклору.

Наступність вокальної манери – мабуть, найважча, неоднозначно розв'язувана і абсолютно невивчена область традиційного співу.

Спів – це комплексний, системний для людського організму процес, керований вищою нервовою діяльністю людини. Тому дуже важливо психологічно і естетично правильно сприйняття фольклорного звуку, який виключає оціночні категорії, сформовані в рамках інших художніх систем – класичної академічної музики, але споріднений с технікою виконання естрадної музики, оскільки фольклорний звук, як і естрадний, володіє значною щільністю, об'ємністю, що виникає завдяки використанню (в основному) першого грудного регістра людського голосу, багато початківців співаки сприймають його як «кричущий», «форсований». Саме на цих підставах сучасні виконавці вдаються до вірного вирішення зацікавленості сучасного слухача – поєднання естрадної пісні з фольклорною.

Крім загальних вокальних установок, важливих з точки зору володіння голосовим апаратом, існує специфічний комплекс локальних особливостей, що визначають музичний стиль кожної традиції.

Одним з головних параметрів, докорінно визначальних вокально-виконавську специфіку традиції, є діалект. Залежність пісенної мови від діалектних особливостей місцевої говірки настільки велика, що без пильної уваги до вивчення мовної манери достовірно володіння вокальним стилем неможливо. Представники стилізованого жанру фактично відмовляються від вирішення цього завдання. Освоєння діалектів «достеменно точно, зберігаючи всі найдрібніші деталі місцевих говірок» вони вважають справою «утопічною з багатьох причин». Це, насамперед, розкривається в тому, що для сучасного слухача, на якого і розраховане існування таких колективів, не має багатого

значення діалект, адже важливим є сам факт спорідненості та вдавання до традицій та звичаїв українського народу, а не його корінне, а тим паче, регіональне зародження. Цікавий сам факт наявності всезагальної української манерності. Результатом такого підходу стає манера співу, бути може, переконлива у виконанні пізнього міського романсу або авторських творів, але позбавлена якої б то не було характерності при зверненні до справжньої фольклорної культури [1, с. 23].

Володіння діалектом – дійсно проблема складна, але це зовсім не означає, що виконавці стилізованого жанру замість її вирішення обмежуються якимись «узагальненими варіантами». Це більш простий вихід із ситуації. Складніший і коректний підхід полягає у вивченні синтаксичних, морфологічних і фонетичних особливостей діалекту і освоєнні всього комплексу елементів діалектної мови, що виявляє вплив на співочий процес. Не важко при цьому зауважити, що не всі риси розмовної мови тотожні промови співочої. Вокальна манера хоч і пов'язана найтіснішим чином з розмовною, але має свою інтонаційну динаміку.

Характер взаємозв'язку діалекту з вокальною технікою специфічний в кожній регіональній традиції, це і пояснює відсутність будь-яких готових, єдиних методик. Однак позначити основні підходи до вирішення цієї проблеми представляється можливим [5, с. 153].

Що ж до втілення стилізації на сцені, то слід зазначити, що еволюція народної пісні на сцені продовжується до цих пір. В XVII ст. представниками сценічного мистецтва були скоморохи. В XIX ст. – співаки-актори (Е. Сандукова, А. Іванова, М. Лебедєв, Н. Циганов). Перші професійні хори (Армійський хор імені М. Є. Молчанова) та народні хори (Хор імені М. Є. П'ятницького). На початку XX ст. фольклор на сцені став об'єктом вивчення. В цей період на сцені працювали О. Вранці, А. Стрельченко; 60-70-ті рр. XX ст. – різноманітні ВІА, інтерпретували народну пісню в нових ракурсах. Завдяки вдалому виконанню авторських творів М. І. Блантера, І. О. Дунаєвського, М. В. Ісаковського та ін.

Такими співаками, як Л. П. Орлова, Л. О. Утьосов, К. І. Шульженко та ін., відбувалася офольклоризація пісень (пісня, у якої є автор, передається усно з покоління в покоління, міцно закріплюється в побуті і втрачає авторство, тим самим набуває статусу народної). Особливостями втілення народної пісні на сцені є: відмова від статичності; видовищність, яка ґрунтується на синтезі мистецтв: нові форми театралізації, вокально-хореографічної постановки, присутність на виконавцях стилізованого українського костюму, включення самого глядача в виконавський процес. При роботі над народною піснею велике значення має ідейне тлумачення пісні, специфічні прийоми для посилення її виразності: осмислене інтонування слова, особлива пластика сценічних рухів, міміка, темпоритм сценічної дії, хореографічна постановка, мізансценування, костюм і т.д. В цьому сенсі народна пісня споріднена до театру [3, с. 89].

Фольклор на сцені у виконанні професійних колективів і солістів існує в обробці і аранжуванні, яка має певну специфіку, яка виявляється в ступені зміни архаїчного матеріалу композиторами: редагування, полегшений виклад, перекладення, складання композицій на фольклорному матеріалі, «розведення» на голоси і т.д. Аранжування найбільш «щадить» в плані зміни автентичного матеріалу, тоді як обробка являє собою більш вільне трактування фольклору. Сучасна професійна музична творчість припускає використання автентичного

пісенного фольклору в ролі матеріалу, який композитори використовують не тільки у вокальних жанрах, але і в інструментальних творах: симфонії, п'єсах для окремих інструментів і т.д. Художні колективи і солісти, виконуючі так званий «оброблений» фольклор, в рамках своїх професійних можливостей (без прагнення до передачі його автентичної виконавської специфіки), перетворюючи окремі риси живого фольклорного звучання, класифікуються як професійні.

Список використаних джерел:

1. Алексеев Э. В. Особенности звуковысотной организации раннефольклорного пения / Э. В. Алексеев // Звуковысотное строение народных мелодий : (принципы анализа) : сб. ст. – М., 1991. С. 1-48.
2. Алексеев Э. Е. Фольклор в контексте современной культуры: Рассуждения о судьбах народной песни / Э. Е. Алексеев; ред. И. Вершинина. – М. : Сов. композитор, 1988. – 237 с.
3. Антипова Л. А. Концертно-исполнительская практика и сценическое воплощение фольклора / Л. А. Антипова; Гос. Рос. Дом нар. творчества. – М. : б. и., 1993. – 111 с.
4. Емельянов В. В. Развитие голоса. Координация и тренаж / В. В. Емельянов. – СПб. : Лань, 1991. – 192 с.
5. Морозов В. П. Тайны вокальной речи / В. П. Морозов. – Л. : Наука, 1967. – 204 с.
6. Нудьга Г. А. Українська дума і пісня в світі / Г. А. Нудьга. – К. : Наук. думка, 1998. – 271 с.

Тимовчак І.Ю.

аспірант,

Науковий керівник: Проскураков В.І.

доктор архітектури, професор,

завідувач кафедри,

Національний університет «Львівська політехніка»

АНАЛІЗ ОБ'ЄМНО-ПРОСТОРОВОГО ВИРІШЕННЯ БУДІВЕЛЬ ДИПЛОМАТИЧНИХ ПРЕДСТАВНИЦТВ

Вирішення глобальних проблем людства сьогодні неможливе без тісної співпраці на всіх рівнях, у першу чергу – на міждержавному. Їх вирішення забезпечується з допомогою різного роду інституційних механізмів. У зв'язку з цим зростає роль дипломатичних установ – будівель, в яких вони розміщуються, які потребують, як правило, розширення або реконструкції, а в деяких випадках і будівництва нових дипломатичних комплексів.

Дипломатичне представництво – це особливого роду державна установа, завданням якої є підтримка і розвиток офіційних стосунків з країною перебування, захист прав та інтересів своєї держави, її громадян і юридичних осіб [2]. За функціональним призначенням дипломатичні установи можна розділити на три основні групи: посольства, постійні представництва та консульства. Найвищим рівнем дипломатичного представництва є посольство. Воно потребує великих приміщень, окремої будівлі і території. Основною вимогою для формування архітектури посольства – є безпека для дипломатів у країні перебування, а також забезпечення нормального функціонування